

ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1
ГЕРМАНСЬКІ МОВИ****Humeniuk N.H.**

PRAGMATIC FEATURES OF THE UK

PRIME MINISTER QUESTION TIME DISCOURSE, 09.04.2019.....9

Коропатніцька Т.П.ЛІНГВОКОГНІТИВНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОРІВНЯЛЬНИХ СТРУКТУР
У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....15**Кузьменко О.Ю.**

СТРАТЕГІЯ ПОЗИТИВНОГО ПРЕДСТАВЛЕННЯ РЕСПОНДЕНТА

ЖУРНАЛІСТОМ В АНГЛОМОВНИХ ІНТЕРВ'Ю ПОПУЛЯРНИХ ЖУРНАЛІВ.....21

Луньова Т.В.ЛІНГВОКОГНІТИВНІ МЕХАНІЗМИ КОНСТРУЮВАННЯ КЛЮЧОВИХ
КОНЦЕПТІВ У СКЛАДІ ЕКФРАСТИЧНИХ УЗАГАЛЬНЕНЬ У СУЧАСНИХ
АНГЛОМОВНИХ ЕСЕ ПРО ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО.....29**Редька І.А.**ОБРАЗНІСТЬ ПРИГНІЧЕНИХ ЕМОЦІЙ В АСПЕКТІ МОДЕЛЮВАННЯ
ЕМОТИВНОСТІ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ

(НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ВІРШІВ).....38

Тараненко Л.І., Існюк О.Ю.ПРОСОДИЧНЕ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙНО-ПРАГМАТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
СОНЕТІВ В. ШЕКСПІРА.....45**Томнюк Л.М.**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕТАФОРИЧНОЇ МОДЕЛІ
«*GEFÄNGNIS* = *SAKRALE SPHÄRE*» У СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМУ
ХУДОЖНЬОМУ ТА ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСАХ.....53**Черниш О.А.**

ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКОГРАФІЧНОЇ ПАРАМЕТРИЗАЦІЇ.....58

Шапочкіна О.В.

РЕЛЕВАНТНІСТЬ ПОРОДЖУЮЧИХ СТРУКТУР РЕЧЕННЯ

В ПАРАДИГМІ КАТЕГОРІЇ СТАНУ ДАВНЬОГЕРМАНСЬКИХ МОВ.....63

Шкрібляк М.П., Бялик В.Д.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ.....70

Shumenko O., Kashenko P.V.

THEORETICAL PRINCIPLES OF THE STUDY OF LEGAL TERMS

IN ENGLISH-LANGUAGE ARTISTIC DISCOURSE.....75

**СЕКЦІЯ 2
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО****Антуф'єва В.А., Белоусова В.В., Драпалюк К.І.**

НАЦІОНАЛЬНА УНІКАЛЬНІСТЬ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ 80

Калініченко Т.М.

ВИКОРИСТАННЯ ПАРАЛЕЛЬНОГО КОРПУСУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

ФОРМ МИНУЛОГО ЧАСУ В ТЕКСТАХ ПЕРЕКЛАДІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

УКРАЇНСЬКОЮ В ОФІЦІЙНО-ДІЛОВІЙ ДОКУМЕНТАЦІЇ.....86

УДК 811.111'38+82-1:159.942
DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2020-1-5>

ОБРАЗНІСТЬ ПРИГНІЧЕНИХ ЕМОЦІЙ В АСПЕКТІ МОДЕЛЮВАННЯ ЕМОТИВНОСТІ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ВІРШІВ)

Редька Інна Анатоліївна,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германської філології
Київський університет імені Бориса Грінченка
i.redka@kubg.edu.ua
orcid.org/0000-0002-3088-9651

Статтю присвячено виявленню особливостей конструювання емотивності поетичного тексту з огляду на організацію його образності. **Метою** статті є виявлення універсальних текстових моделей відтворення комплексних образів пригнічених емоцій автора в межах англійськомовних віршів. Оскільки емотивність поетичного тексту характеризується дифузністю та не підлягає безпосередньому спогляданню, доступ до з'ясування її специфічних ознак уможливується через моделювання шляхом поєднання **методів і методик** аналізу текстових явищ когнітивної та афективної поетики, лінгвосеміотики й лінгвопрагматики, а також застосування постульованих положень теорії лінгвістики емоцій.

Результати й висновки. Моделювання емотивності поетичних текстів, присвячених експресії пригнічених емоцій, сприяло виявленню в них чотирьох основних моделей: репресивної, транзитивної, дисипативної та моделі «зупиненого маятника». Модель емотивності поетичного тексту – це відтворений конструкт кодифікованих емоційних структур автора, що відбивають перебіг пережитого ним внутрішнього почуття у відповідній життєвій ситуації. Модель емотивності включає наступні складові: емотивний поріг (фрагмент тексту, де з'являється нова емоційна структура – емотив), емотивний пік (представленість найвищої точки інтенсивності певного образу емоції відповідними мовностилістичними засобами), емотивний поворот (текстова стратегія переключення творчої уяви автора від одного образу емоції до іншого або протилежного) й емотивний фокус (акумулювання емоційно забарвлених засобів у відповідних частинах поетичного тексту з метою виділення значимого для автора відтинку або відтинків переживання). Емоції, пережиті або переживані автором, втілюються в поетичному тексті не хаотично, а за вказаними вище моделями. У репресивній моделі вираженням є відсікання піків негативних переживань ліричного суб'єкта. В моделі «зупиненого маятника» не відбувається емотивний поворот. Транзитивна модель містить зміщення емотивів убік зменшення в їхній семантиці інтенсивності переживаної емоції. В дисипативній моделі відбувається відходження від фіксованого емотивного фокусу.

Ключові слова: емоційна структура, емотивна модель, емотивний поріг / пік / поворот / фокус.

IMAGERY OF SUPPRESSED EMOTIONS IN MODERN ENGLISH POETIC TEXTS: A COGNITIVE MODELLING STUDY

Redka Inna Anatoliivna,
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor of the Department of German Philology
Borys Grinchenko University of Kyiv
i.redka@kubg.edu.ua
orcid.org/0000-0002-3088-9651

The article focuses on reconstruction of emotive models in poetic texts with regard to their imagery organization. **The purpose** of the research is to reveal recurring models of suppressed emotions construing in English poetic texts. It is generally accepted that emotiveness of a poem has a diffuse character, and thus it evades direct observations. Therefore, the access to its study becomes possible only through its modelling via the application of cognitive and affective poetics methods, as well as those of semiotics and pragmatics.

Results and conclusions. Modelling of emotiveness in poetic texts, dedicated to the expression of suppressed emotions, has resulted in revealing within them four basic models: repressive, transitive, dissipative and the model of "inactive pendulum". It has been stated that the emotive model of a poetic text is a reconstructed pattern of encoded emotional structures arrangement. It marks the progress of the experienced emotion (in a particular life situation) or the emotion that is being experienced by the author in the process of writing. The components that make up the pattern are as such: the emotive threshold (the part of the text where a new emotional structure emerges – the emotive image),

the emotive peak (the point of the utmost intensity within the emotional image marked by stylistic means), emotive turn (the textual shift from one image of emotion to another or an opposite one) and emotive focus (the accumulation of emotionally colored means in some parts of a poetic text with an aim of foregrounding the meaningful feeling or its shade(s) for the author). Thus, it has been concluded that the author's emotions get fixed in poetic text in compliance with the mentioned models, rather than chaotically. The repressive model evidently demonstrates the cutting off peaks of negative emotions experienced by the lyrical subject, with an aim of suppressing their painful impact. The «inactive pendulum» model reveals the absence of an emotive turn. The transitive model is marked by the shift of emotive means from more to less intensive in terms of their semantics. The dissipative model demonstrates the author's avoidance of any specific emotive focus.

Key words: emotional structure, emotive model, emotive threshold / peak / turn / focus.

1. Вступ

Традиційний погляд на вірш як місткість авторських переживань (Білоус, 2014: 51; Красавський, 2001: 115), що можуть викликати емоційний резонанс у читача, дав початок численним дослідженням категорії емотивності поетичного тексту. І хоча багато аспектів цього складного явища вже наразі висвітлено в мовознавчій та літературознавчій парадигмах, а також на їхньому перехресті (D. Miall, R. Tsur, M. Freeman, I.V. Арнольд, Н.С. Болотнова, О.П. Воробйова, С.В. Гладь, В.В. Шаховський), деякі з його сторін все ще залишаються недослідженими. Так, вивчення потребують особливості емотивності поетичного тексту, де автор робить спробу представити світ крізь призму своїх пригнічених емоцій.

Переживання поетом інтенсивних емоцій у контексті перебування в сучасному світі, що часто постає в характеристиках відчуження індивідів один від одного (*alienated world*) і разом із тим байдужістю людини до переживань ближнього, іноді змушує митця «оголошувати війну» (Козлов) власним емоціям і почуттям. У творчому процесі це виявляється не лише в спробах автора приховати, витіснити болісні, суб'єктивно «зайві» душевні хвилювання, а й викликати подібні стани в реципієнта поетичного тексту. Це все стає можливим завдяки створенню в межах вірша відповідних моделей емотивності.

Відразу коротко окреслимо суть робочих термінів «емоційність» та «емотивність», перший із яких належить до сфери долінгвістики й позначає властивості психіки людини, що характеризують зміст, якість і динаміку її внутрішніх переживань (Ізард, 2006), а другий є суто лінгвістичним поняттям, яке витлумачується як комплекс мовленнєвих і текстових явищ, скерованих на відтворення автором пережитих або переживаних емоційних структур із метою передачі їх читачеві (Гладь, 2000: 26–27; Шаховський, 2016: 69).

Отже, вірш фіксує авторське емоційне ставлення до явищ, об'єктів і процесів, що мають

місце в навколишньому середовищі в спосіб його кодування за допомогою низки зображувально-виражальних засобів (емотивів) і моделювання шляхом системного використання композиційних прийомів. Оскільки віршований текст створюється як у моменти емоційних потрясінь автора, так і під час рефлексування творця над пережитим емоційним досвідом, поезія може фіксувати як безпосередні емоційні структури, так і емоційні структури, які пройшли стадію когнітивної еволюції у свідомості творця (Miall). Тож доступ до моделювання емотивності поетичного тексту надає поєднання методів і методик аналізу текстових явищ когнітивної та афективної поетик, лінгвосеміотики, лінгвопрагматики, а також лінгвістики емоцій.

Метою статті є виявлення універсальних текстових моделей відтворення образів пригнічених емоцій автора в межах англomовних віршів. Об'єктом дослідження є емотивність поетичного тексту, а предметом – моделювання емотивності поетичного тексту з огляду на організацію образності пригнічених емоцій автора в ньому. Матеріалом дослідження слугує корпус віршів, в яких автори свідомо чи досвідомо роблять спробу звільнитися від «руйнівної» сили інтенсивних, «розкручених» емоцій. Такого роду вірші фіксують або екстеріоризують почуття, яке в англomовній ідіоматиці позначається виразами: *in the bottom of one's heart (soul)*, *in the heart of hearts* тощо й згруповані в Інтернет-ресурсі за категорією «unemotional» («емоційно пригнічені»).

2. Психологічне підґрунтя емотивності

У контексті дослідження під «пригніченням емоцій» розуміємо вольовий акт поета, скерування його творчих зусиль на припинення природного перебігу сильних, «розкручених» емоційних переживань із метою пониження їхньої інтенсивності або звільнення від них (Козлов) під час творчого процесу. Пригнічення переживань автора знаходить вияв у відповідній організації образності поетичного тексту й може розвиватися за відповідною

моделлю так само, як і в поетичних текстах, де «розкручується» певне внутрішнє почуття ліричного суб'єкта (Редька, 2016).

Згідно з психологією емоцій розрізняють:

1) пригнічення вираження емоційної реакції індивіда на відповідні ситуації в соціумі;

2) витіснення його власне емоційних переживань у підсвідомість (Козлов).

Обидва випадки можуть позначатися на формуванні емотивності поетичного тексту.

Прикладом першої творчої інтенції може слугувати вірш «Unwelcomed Holidays» за авторством Леон Бланк (Leon Blank): *There's little hope; / In guessing what you think. / Every day with you / is an Easter morning, / and you hide each feeling away, / like colored eggs; / thoughtfully placed / out of anyone's reach* (URL: <https://hellopoetry.com>). Наведені рядки містять текстотвірну метафору ЕМОЦІЯ – ЦЕ СВЯТО, яку автор, специфікуючи, робить розширеною. Емотивність у цьому вірші розгортається в напрямі від образу негативного почуття (відчаю ліричного суб'єкта), імплікованого на початку тексту виразом *There's little hope*, якому властива негативна конотація, до палітри позитивних емоцій, маркованих узагальненими кольорообразами (*you hide each feeling away, / like colored eggs*). Емотивний поворот (або зміна творчої стратегії автора в напрямі від одного образу емоції до протилежного) в аналізованому вірші позначається метафорою: *Every day with you / is an Easter morning*. У центральній частині поетичного тексту, де з'являється образ емоції, засоби первинної семіотичної системи (лексичні одиниці з денотативним значенням) витісняються засобами вторинної (мовою образів). Надалі цей образ емоції ліричного персонажа розпізнається та опоетизовується автором, хоча фактично глибоко прихований.

Друга творча інтенція спостерігається в деяких із відтворених моделей емотивності, описаних нижче.

3. Моделі емотивності в поетичних текстах

Модель емотивності вірша – це відтворений конструкт кодифікованих емоційних структур автора, що відбиває перебіг пережитого ним внутрішнього почуття / емоції у відповідній життєвій ситуації. Такий конструкт включає такі складові: емотивний поріг, емотивний пік, емотивний поворот та емотивний фокус. *Емотивний поріг* – це фрагмент емотивної траєкторії, який сигналізує появу в тексті нової емоційної структури. Емотивний поріг

супроводжує смисловий поріг, який тлумачиться за Л.В. Карасьовим як місце коливання та згущення смислу в тексті (Карасьов, 2009: 26–28). *Емотивний пік* визначаємо як представленість найвищої точки інтенсивності певного образу почуття / емоції відповідними мовностилістичними засобами. *Емотивний поворот* пояснюємо як зміну емотивної стратегії автора на протилежну, або, іншими словами, текстову стратегію переходу від одного образу емоції до іншого (часто протилежного) (Редька, 2016). *Емотивний фокус* передбачає акумулювання емоційно забарвлених засобів у відповідних частинах поетичного тексту з метою виділення значущого для автора відтинку (ів) переживання (Редька, 2016).

Розглянемо детальніше моделі емотивності в поетичних текстах, де автор робить спробу пригнітити свої переживання з різних причин, але найчастіше через небажання жити зі спричинених ними болем. Серед моделей емотивності, що лежать в основі віршів з образністю пригнічених емоцій, є:

- 1) «репресивна» модель;
- 2) модель «зупиненого маятника»;
- 3) «транзитивна» модель;
- 4) «дисипативна» модель.

Формування у віршах перелічених вище моделей емотивності залежить від художнього осмислення автором образу пережитого болю. Характер поетичного наближення чи віддалення від такого внутрішнього відчуття визначає розгортання в тексті однієї зі згаданих моделей емотивності. Образ внутрішнього відчуття болю різного психологічного походження приховується в тексті нашаруванням стилістичних засобів. Іншими словами, він знаходиться на глибині твору (в сенсі образності), що є «емотивною впадиною» поетичного тексту. Цьому сприяє специфічне аранжування автором поетичних засобів у вірші за текстовою стратегією приховування актуального внутрішнього відчуття (*actual feeling hiding*).

Репресивна модель емотивності містить у собі текстовий алгоритм звільнення ліричного суб'єкта від руйнівної сили власних емоційних переживань. Таку модель ще можна назвати моделлю «відключення» емоцій. У віршах, що базуються на репресивній моделі, емоції трактуються ліричним героєм як тягар, що чинить своєрідний тиск на нього, посягаючи на його волю. Репресивну модель емотивності можна простежити в так званому «постелегітному» жанрі, де переживання втрати змушує ліричного героя

шукати точку емоційної байдужості. Це веде до формування образу апатично-«холодного» ліричного героя. Спробуємо простежити розгортання репресивної моделі у вірші сучасної поетки Джанін Джейкобс (Janine Jacobs) «Unemotional» (URL: <https://hellopoetry.com>). У цьому поетичному тексті образ *байдужості* створюється шляхом застосування авторкою наступних синестезійних тропів: *feelings dwell blindly / in a perpetual repressive state, a cold mind*. Така тропіка акцентує різноаспектні ознаки статичного, інертного стану байдужості ліричного суб'єкта. Аналізований вірш базується на чотирьох декларативах, які «згортають» або «відключають» емоційний контакт ліричної героїні зі світом: *I choose to be inhumane, <...> I need to breath, <...> I choose not to care, / I observe beauty with a cold mind / destroy without hate / save without love / remain silent in a chaotic world*. Емотивний фокус у цьому вірші реалізується шляхом поєднання таких сенсорних образів, як *сліпий, холодний, що дихає, німий, емоційно нейтральний* на позначення стану апатичної інертності індивіда. Примітним стає семантичний рух образності в напрямі свідомого поетапного відключення відчуттів ліричної героїні: від примусово «приспаних» внутрішніх почуттів до поетичної німоти як протестної ознаки емоційного спілкування зі світом. У цьому випадку емотивна траєкторія розгортається від пригнічення відчуттів ліричної героїні до відмови формування вражень, які можна було б висловити в художньому слові.

Репресивна модель формування емотивності поетичного тексту може приховувати домінантний образ почуття ліричного героя, емотивний фокус, довкола якого обертається образність, націлена на його пригнічення. Прикладом може слугувати ще один вірш Джанін Джейкобс (Janine Jacobs) «Breaking up» (URL: <https://hellopoetry.com>). Репресивна модель передбачає розміщення образності в такий спосіб, що забезпечує емотивний рух по низхідній шкалі з досягненням кульмінації. Її виражає слово *pain*, яке позначає внутрішнє відчуття душевного болю ліричного персонажа, пов'язаного з розривом відносин із близькою людиною. Лексична одиниця *pain* посідає центральну позицію у вірші, чим текстуально виділена. Таким чином, створюється своєрідний емотивний фокус-«пуант». Утім контекст такого типу віршів структурується в спосіб націленості низки лексико-стилістичних засобів на завуалювання образу болю, переживаного ліричним персонажем.

Це можна пояснити тим, що ліричний суб'єкт, переживаючи біль, намагається його позбавитися шляхом приховування або витіснення. Відчуття внутрішнього болю в аналізованому вірші описується авторкою дієсловом у теперішньому часі (The Present Simple), у той час як бажані стани оприявнюються в тексті за допомогою дієслів у видо-часовій формі The Future Simple: *All the pain that demands to be felt now / will soon be a distant memory / slowly I will be forgotten / oblivion is inevitable for me / my unconquerable heart / will repeat these words / to the next person that dares to love me*.

Образ болю як внутрішнього відчуття у віршах із репресивною моделлю емотивності може імплікуватися, тобто вірш може демонструвати відсутність лексичних одиниць на позначення больових відчуттів, утім у ньому можуть бути наявні образи, які викликають прогнозовані асоціації болю, що й надає змогу реконструювати згадану модель емотивності.

У репресивній моделі емотивний фокус або впадина може мати місце наприкінці вірша. В межах такої моделі емотивний контраст вибудовується шляхом викладення автором ремінісценцій у дотеперішньому часі: *The rush and exhilarations / Pain and annoyance / All these frustrations / Have you once felt it? // Each time I've felt / Like I was the only one trying / The glue of this relationship was me / If I stopped, would it crumble?*, в той час як переживання болю, що складає емотивний фокус вірша, передається дієсловами в теперішньому часі. У вірші можна простежити витіснення емоції фрустрації та натомість виділення переживання болю ліричним героєм: *But even now those are gone / I ask myself, how can I still love you?*

Іншою моделлю, що структурує образність пригнічених емоцій, є модель «*зупиненого маятника*». Вона містить у собі «емотивний колапс» вірша або, іншими словами, відсутність емотивного повороту. Розглянемо для прикладу віршований текст-мініатюру під назвою «Indifference» сучасного поета Френка Рассела (Frank Russell) (URL: <https://hellopoetry.com>): *Did God weep / over the angel fallen? / Or simply intoned / unemotionally, / "It is so."* У цьому вірші цікавим є процес зміщення видо-часових форм. Співпереживання, що складає норму людського спілкування, передається автором у формі минулого часу, а реакція Бога (що імплікує *байдужість*) подається в тексті прямою мовою і містить у собі декларатив *"It is so."* Емотивна модель вірша розгортається за парадоксальним принципом: драматична подія супроводжується

нейтральним тоном, а та, якій приписаний нейтральний тон, виглядає драматичною. Кульмінаційна точка вірша, побудованого за такою моделлю, як правило, розміщується наприкінці тексту. Це означає, що емотивний поворот в такій моделі не відбувається. Стилістично нейтральна лексика («unemotional coating») віршованого тексту приховує в собі актуальний для ліричного героя біль, який озвучується наприкінці вірша й залишається без подальшого композиційно-сюжетного розвитку. Для прикладу проаналізуємо віршований текст за назвою «No Worry» (DCM) (URL: <https://hellopoetry.com>): *Impassivity; / No worry or fear / Just a blank face with an unemotional mind <...> I cannot manage reality with fantasy nor can I understand / Jumping from horrid to hell / How do I keep my self still with no emotion?* Драматичні моменти життя ліричного героя в аналізованому вірші позначені висхідною градацією: *Jumping from horrid to hell*, яка надалі не розвивається. І лише риторичне запитання маркує призупинення часу для ліричного героя задля його розмислів про свій душевний стан. У такому випадку «відключення» емоцій спрацьовує як захисна психологічна реакція, що в психологічній практиці ще називається «ізоляцією афекту» (Психоаналитик.Ру: Ключевые понятия психоанализа).

Наступною моделлю, що простежується у віршах з образністю пригнічених емоцій, є «**транзитивна**». Вона передбачає «хвилеподібне» структурування емоційної образності в напрямі від інтенсивності до пониження. У межах таких віршів на задній план відходять осмислені ліричними суб'єктами пережиті емоції, а на перший план виноситься образ відчуття болю, що переживається ліричним героєм у теперішній момент. Проаналізуємо це на прикладі віршованого тексту «I'm sorry» (Hers) (URL: <https://hellopoetry.com>). Назва аналізованого вірша логічно перетікає в його основний виклад, де впродовж тексту розгортається текстова ситуація каяття ліричного героя за спричинений душевний біль близькій людині: *I'm sorry / For being / Stubborn / Mean / Angry / Unemotional // I was hurt / And I tried to keep my anger inside / But it blew / And I'm sorry it / Hurt you // Please forgive me?* Поетична парцеляція виділяє та додатково надає значення кожному з перелічених слів, тобто поруч є висхідна градація з піком, що виражає больове внутрішнє відчуття, марковане фразою *I was hurt*. Інша частина вірша реверсивно (шляхом

викладу роздумів ліричного героя над своєю емоційною реакцією) розбудовує образ болю, що його переживає близька ліричному герою людина. Використання поетичного прийому анжамбеману власне й передає перетікання емоції страждання від одного ліричного персонажа до іншого.

Інший випадок цієї моделі розвивається за низхідно-висхідною шкалою. Розглянемо це на прикладі вірша за назвою «Indifference» Франка Рассела (Frank Russell) (URL: <https://hellopoetry.com>). Подолання своїх емоційних переживань ліричним героєм у результаті приводить до виникнення в нього парадоксальної чуттєвості, що маркується оксимороном *unemotional love*. Він позначає емотивну впадину – почуття, яке характеризується протилежними піднесеності ознаками. Така емотивна впадина збігається з емотивним поворотом у вірші. Декларування подібного почуття обурює близьку ліричному героєві людину, яка змушена шукати йому протидію: *Love / I burnt in love of emotions / For years ... And recovered. / I offered my unemotional love / To my spouse. / Weeping aloud, my poor girl, she ran to join an emotional school to train herself and gain a certificate / To beat me!*

Пригнічення емоцій ліричним суб'єктом є результатом осмислення ним марності, даремності, непотрібності виявлення власних почуттів іншим. Про це йдеться у вірші «Unemotional» (URL: <https://hellopoetry.com>): *He doesn't mean / to be so emotionless – / he's just grown to realize / the worthlessness / of his feelings to others.* У межах цього поетичного тексту, як і в розглянутих вище, відчуття, які стали причиною теперішнього переживання або стану ліричного героя, позначаються минулими видо-часовими формами, а в цьому випадку дотеперішнім часом, у той час як наявний, актуальний стан передається дієсловом у теперішньому часі (*He doesn't mean to be so emotionless*). Єдиний випадок римування слів у цьому вірші є *emotionless – worthlessness*, що репрезентує сплавлення цих понять в єдине ціле, багатоаспектне поняття, яке складає конфліктне ядро поетичного тексту. Вірш закінчується риторичним мовчанням, що запрошує читача поринути в психологічний світ ліричного персонажа та осмислити глибину проблеми, пережитої ним.

Останньою з поширених моделей формування пригніченої емотивності є **дисипативна модель**. Назва цієї моделі (*to dissipate* – від англ. – розсіюватися, розпадатися,

послаблюватися) позначає організацію емотивності тексту за принципом відходження від його емотивного фокуса. Прикладом може слугувати вірш за назвою «No Title» (Meg R) (URL: <https://helloworldpoetry.com>). Його образність обертається навколо персони ліричного героя, який переживає емоційну фрустрацію, розпад особистості. Відсутність спрямованості емоційних реакцій на явища довкілля призводить до психологічного розпаду індивіда: *I'm an unemotional mess. Just call me a paradox / I am a chaos; I am a calamity. / Just a mass of unsure existence / engulfed by a cloud of grey.*

4. Висновки

Втілення емоцій автора в поетичному тексті створює його емотивність. Дослідження поетичних текстів виявило, що емоції автора втілюються в тексті не хаотично, а за відповідними моделями. Модель емотивності – це відтворений конструкт кодифікованих емоційних структур автора, що відбивають перебіг пережитого ним внутрішнього почуття у відповідній життєвій ситуації. Модель емотивності включає такі її складові, як поріг, пік, поворот, фокус. Пригнічення негативних емоцій або почуттів високої інтенсивності автором відбиваються в кількох основних моделях: репресивній, транзитивній, дисипативній та моделі «зупиненого маятника», які надають авторові змогу звільнитися від негативних внутрішніх переживань під час творчого процесу. У репресивній моделі вираженням є відсікання піків негативних переживань. У моделі «зупиненого маятника» не відбувається емотивний поворот. Транзитивна модель містить зміщення емотивів у бік зменшення в їхній семантиці інтенсивності переживаної емоції. В дисипативній моделі відбувається відходження від фіксованого емотивного фокуса.

Перспективу дослідження складає задача виявлення кількісного співвідношення образності пригнічених емоцій у моделях позитивного й негативного векторів розвитку емотивності.

ЛІТЕРАТУРА:

- Білоус П.В. Психологія літературної творчості. Київ : Академвидав, 2014. 216 с.
- Гладь С.В. Емотивність художнього тексту: семантико-когнітивний аспект (на матеріалі сучасної англійської прози) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2000. 19 с.
- Изард К.Э. Психология эмоций. Санкт-Петербург : Питер, 2006. 464 с.
- Карасев Л.В. Флейта Гамлета: Очерк онтологической поэтики. Москва : Знак, 2009. 208 с.
- Козлов Н.И. Подавление эмоций. *Психологос* : вебсайт. URL: <https://www.psychologos.ru/articles/view/podavlenie-emociy> (дата звернення: 01.03.2020).
- Красавский Н.А. Эмоциональные концепты в немецкой и русской лингвокультурах. Волгоград : Перемена, 2001. 495 с.
- Изоляция аффекта. *Психоаналитик.Ру*. Ключевые понятия психоанализа. URL: <https://www.psychoanalyst.ru/glossary/isolation.php> (дата звернення: 01.03.2020).
- Редька І.А. Емотивний поворот у віршованому тексті: лінгвопоетична перспектива (на матеріалі лірики Майї Анжелу). *Наукові записки. Серія : Філологічні науки*. Кіровоград, 2016. Вип. 145. С. 474–479.
- Редька І.А. Емотивний фокус у варіантах одного вірша (на матеріалі поетичних текстів «Shadow-Bride» і «Shadow-Man» Дж.Р.Р.Толкієна). *Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції наукового форуму, м. Львів, 9–10 грудня 2016 р. Львів : ГО «Наукова філологічна організація «ЛОГОС», 2016. С. 183–185.
- Шаховский В.И. Диссонанс экологичности в коммуникативном круге: человек, язык, эмоции. Волгоград : изд-во ИП Поликарпов И.Л., 2016. 504 с.
- Miall D. Beyond the Picturesque: An Affective Poetics of Coleridge's Landscapes. URL: http://cogweb.ucla.edu/Culture/ACR_98_Miall.html (дата звернення: 01.03.2020).

REFERENCES:

- Bilous P.V. (2014). *Psychologiya literaturnoi tvorchosti* [Psychological aspects of creative writing]. Kyiv: Academvydav, 216 p.
- Gladio S.V. Emotyvnist hudozhnoho textu: semantyko-kognityvnyi aspekt (na materyali suchasnoi anglomovnoi prozy) [Emotiveness of literary text: semantic and cognitive aspect (a study of contemporary English prose): avtoreferat dysertatsii na zdobuttya naukovooho stupenyu kandydata filolohichnyh nauk: 10.02.04. [PhD thesis abstract]. Kyiv, 2000. 19 p.
- Izard C.E. (2006). *Psihologiya emotsiy*. [The psychology of emotions]. St. Petersburg: Piter, 464 p.
- Karasev L.V. (2009). *Fleita Hamleta: Ocherk ontologicheskoi poetiki* [Hamlet's Flute: ontological poetics study]. Moskva: Znak, 208 p.
- Kozlov N.I. Podavleniye emotsii [Suppression of emotions] // *Psychologos*. URL: <https://www.psychologos.ru/articles/view/podavlenie-emociy>. (accessed 01.03.2020)
- Krasavskiy N.A. (2001). *Emotsionalnye kontsepty v nemetskoi i russkoi lingvokulturah* [Emotional concepts in German and Russian language cultures]. Volgograd: Peremena, 495 p.
- Psyhoanalytic.Ru: Kliuchevye poniatia psihoanaliza [Basic terms of psychoanalysis]. URL: <https://www.psychoanalyst.ru/glossary/isolation.php>. (accessed 01.03.2020)
- Redka I.A. (2016). *Emotyvnyi povorot u virshovanomy teksti: lingvopoetichna perspektiva (na materialy liryky Mayi Angelu)* [Emotive turn in poetic text: a study of Maya Angelou verses] // *Naukovi zapysky. Seria: Filologichni nauky* [Scholarly notes. Philology series. № 145]. Kirovograd, pp. 474–479.

9. Redka I.A. (2016). Emotyvnyi focus u variantah odnogo virsha (na materialy poetychnyh tekstiv «Shadow-Bride» i «Shadow-Man» Dzh.R.R.Tolkiena) [Emotive focus in two versions of one verse «Shadow-Bride» and «Shadow-Man» by J.R.R.Tolkien] // Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii naukovoho forumu «Filologichni nauky: istoria, suchasnyi stan ta perspektyvy» (m. Lviv, 9-10 grudnia 2016) [Abstracts of International forum «Philology: the current state, retrospect and prospect» (Lviv, December, 9-10, 2016)]. Lviv: Logos, pp. 183–185.
10. Shakhovsky V.I. (2016). Dissonans ekologichnosti v komunikativnom krugu: chelovek, yazyk, emotsii [Ecological Dissonance in Communicative Circle: person, language and emotions]. Volgograd, 504 p.
11. Miall D. Beyond the Picturesque: An Affective Poetics of Coleridge's Landscapes. URL: http://cogweb.ucla.edu/Culture/ACR_98_Miall.html. (accessed 01.03.2020).

*Стаття надійшла до редакції 02.03.2020.
The article was received March 2, 2020.*